

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

КАРАЗІНСЬКІ ЧИТАННЯ: ЛЮДИНА. МОВА. КОМУНІКАЦІЯ

Тези доповідей
XVI наукової конференції
з міжнародною участю

3 лютого 2017 року

Харків 2017

УДК 81 (082)
ББК 81я43
К 22

Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(протокол № 14 від 22 грудня 2016 р.)

Організаційний комітет конференції:

В.Г. Пасинок, доктор педагогічних наук, професор (голова)
Н.А. Оніщенко, кандидат філологічних наук, доцент (заступник голови)
І.С. Шевченко, доктор філологічних наук, професор
В.О. Самохіна, доктор філологічних наук, професор
В.П. Кривенко, кандидат філологічних наук, доцент
О.В. Ребрій, доктор філологічних наук, доцент
С.К. Криворучко, доктор філологічних наук, доцент
О.О. Чорновол-Ткаченко, кандидат філологічних наук, доцент
С.А. Віротченко, кандидат філологічних наук, доцент
П.Т. Гусєва, кандидат філологічних наук, доцент
С.Г. Машенко, доцент
В.С. Барило, А.С. Медведенко, А.В. Каленик (секретарі)

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків-22, майдан Свободи, 4,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
факультет іноземних мов, тел. (057) 707-53-43

Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація. : Тези доповідей
К 22 XVI наукової конференції з міжнародною участю. – Х. : ХНУ імені
В.Н. Каразіна, 2017. – 164 с.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам іноземної
філології, методики викладання іноземних мов, перекладу, міжкультурної
комунікації, літературознавства.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів
філологічних спеціальностей.

УДК 81 (082)
ББК 81я43

ISBN 978-966-285-375-9

© Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна, 2017
© І.М. Дончик, макет обкладинки, 2017

ми розуміємо фонові знання про людей, що належать до цієї чи іншої соціальної групи. Внаслідок цього сформувалися наступні прийоми створення комічного персонажу:

- перебільшення стереотипу, що склався у певній соціальній групі (exaggerated social group stereotypes);
- зміна соціальної ролі (social role reversals);
- невічливі персонажі або такі, що не дотримуються жодної соціальної ролі (characters who are impolite or do not adhere to social roles) [2].

Комічні персонажі є лише одним з багатьох типів порушених елементів всередині гумористичного наративу. Вони вносять інконгруентність в гумористичний світ твору та провокують комічну ситуацію. Оскільки схеми про персонаж можна накопичити лише в процесі читання наративу крупної форми, цей структурний елемент також є складовою парадигми нашого дослідження гумору в текстах крупних форм.

Література

1. Bartlett F. Remembering: A Study in Experimental and Social Psychology / F. Bartlett. – London : New Psychological Linguistics, 1932. – P. 32–46.
2. Culpeper J. Language & Characterisation: People in Plays and Other Texts / J. Culpeper. – Harlow : Pearson, 2001. – 328 p.
3. Emmot C. Narrative Comprehension / Catherine Emmot. – Oxford : Oxford University Press, 1997. – 340 p.
4. Larkin Galicanes C. Relevance theory, humour and the narrative structure of humorous novels / Christina Larkin Galicanes. – Revista Alicantina Ingleses, 2000. – P. 95–106.
5. Marszalek A. Humorous Worlds: a Cognitive Stylistic Approach to the Creation of Humour in Comic Narratives / Agnes Marszalek. – University of Glasgow, 2012. – 32 p.

КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАЙ, НАБУТИХ СТУДЕНТАМИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА»

Ольховська А.С. (Харків)

Контроль виступає обов'язковим компонентом будь-якого курсу, як з практики, так і з теорії перекладу. На користь важливості цього компоненту в структурі методики навчання перекладу свідчить значна увага до згаданої проблеми зарубіжних та вітчизняних дослідників [2–5]. У перелічених працях розглядаються питання контролю рівня сформованості фахової компетентності як в усному, так і письмовому перекладі, проте побудова нових теоретичних курсів, присвячених засвоєнню низки

теоретичних знань, вимагає опрацювання окремого підходу до методики оцінювання, який повинен забезпечувати потреби саме цього курсу. Як зазначають дослідники [3], в методиці навчання перекладу контролю підлягають перекладацькі навички та вміння, а також знання з теорії перекладу, які, у широкому контексті, розглядаються як будь-які знання про перекладацьку діяльність. Контроль практичних навичок та вмінь перекладу доцільно здійснювати шляхом розробки контрольних перекладів, у той час як контроль теоретичних знань найдоцільніше організувати шляхом побудови тестових завдань. У методичній літературі тест визначають як «короточасне технічно просте випробування, яке проводиться в рівних для всіх іспитників умовах і оформлене у вигляді завдання, розв'язання якого придатне для кількісного обрахунку і слугує показником ступеня оволодіння іспитником певними знаннями на момент перевірки» [1]. Виходячи з класифікації тестів, запропонованої фахівцями в галузі методики навчання перекладу [4], ефективним форматом контролю в рамках розробленого нами теоретичного курсу «Основи професійної майстерності перекладача» може виступати тест типу *multiple choice* (множинний вибір). Зокрема, створений нами тест складається з 24 запитань, присвячених ключовим аспектам кожної з дев'яти тем курсу. Складність тесту такого типу можна регулювати шляхом зміни кількості правильних відповідей у запитаннях. У нашому випадку складність була максимально можливою, адже кількість правильних відповідей була відкритою по кожному запитанню тесту, а бали нараховувались студентам лише у випадку якщо вони обрали усі правильні відповіді по запитанню.

Відповідно до концепції, висунутої представниками *action research* («дослідження в дії») [5], окрім кількісного оцінювання студентських досягнень, яке супроводжується виставленням відповідних балів (оцінок), контроль має виступати джерелом інформації, що здатна допомогти встановити шляхи вдосконалення розробленої методики (якісне оцінювання), що в межах розробленого нами курсу було реалізовано шляхом заповнення студентами анкети, в якій вони мали оцінити розроблену методику навчання за заданими параметрами, а саме: ставлення до вибору тем курсу, результати навчання (набуття професійно важливих знань, підвищення вмотивованості до перекладацької діяльності, зростання рівня фахової компетентності), а також якості та характеристики прослуханих лекцій (інформативність, доступність, повнота охоплення матеріалу, змістовність, чіткість структури).

Література

1. Паращенко Л.І. Тестові технології в навчальному закладі / Л.І. Паращенко, В.Д. Леонський, Г.І. Леонська. – К. : Майстерня книги, 2006. – 217 с.
2. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу / Л.М. Черноватий. –

Вінниця : Нова Книга, 2013. – 376 с. 3. Defeng L. Making Translation Testing More Teaching-oriented: A Case Study of Translation Testing in China / L. Defeng // *Meta: Translators' Journal*. – 2006. – Vol. 51, № 1. – P. 72–88. 4. Goff-Kfoury C. A. Testing and Evaluation in the Translation Classroom [Electronic resource] / C. A. Goff-Kfoury // *Translation Journal*. – 2004. – Vol. 8. – № 3. – Available from : <http://translationjournal.net/journal/29edu.htm>. 5. Rodríguez-Inés P. Assessing Competence in Using Electronic Corpora in Translator Training / P. Rodríguez-Inés, H. Albir // *Global Trends in Translator and Interpreter Training*. – London & New York : Continuum International Publishing Group, 2012. – P. 96–126.

ЕПТОНІМИ О. ВАЙЛДА В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ: ЕКОЛІНГВІСТИЧНИЙ ПІДХІД

Онiщенко Н.А. (Харків)

Природа мови є багаторічною темою наукових розвідок. З одного боку, мова повністю є надбанням людства і функціонує в людському суспільстві. Однак не можна відкидати і синергетичні, біоморфні ознаки мовних систем. «Жива мова – це частина екосистеми, вона потрібна для творчого діалогу людини і природи» [2, с. 97].

Результатом такого досвіду пізнання мови стало виникнення напрямку еколінгвістики. Американський лінгвіст Е.І. Хауген, що започатковував її традиції, стверджує, що мови можуть бути зіставленими з тваринами та рослинами, оскільки вони можуть мати або рівний статус, або конкурувати одна з одною. Вони мають ознаки живої природи – живуть, вмирають, змінюються у взаємодії з оточенням та іншими видами власного порядку [5].

А. Філл пропонує термін «еколінгвістика» як узагальнюючий для всіх досліджень, що об'єднують екологію та лінгвістику [4], з конкретизацією окремих її галузей в залежності від векторів дослідження: екологія мов (досліджує взаємодію між мовами для збереження мовної варіативності), екологічна лінгвістика (використовує методи екології для вивчення мови); лінгвістична екологія (вивчає взаємодію мови та екологічних проблем).

З огляду на перспективи погляду на мовні явища, традиційно виділяються три аспекти [1, URL]:

1) інтралінгвальний, пов'язаний з культурою мови, стилістикою, риторикою, включає дослідження порушень правильності, ясності, логічності, виразності та інших комунікативних якостей мови.

2) інтерлінгвальний, багатомовність як середовище існування окремої етнічної мови і проблеми зникнення мов та зменшення лінгвістичної різноманітності на Землі.

Медвідь М.М., Касьянова В.Г. АСОЦІАТИВНЕ КАРТУВАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	78
Минкин Л.М., Лембик С.А. ЭПИСТЕМОЛОГИЯ ЯЗЫКА И ЕГО ОНТОЛОГИЯ	80
Молодчая Н.С. О ПОЛЬЗЕ НЕОГРАФИЧЕСКИХ ИЗДАНИЙ	81
Morozova I.I. VICTORIAN FEMALE DISCOURSE	82
Мусаєва Р.Ш. ДІАПАЗОН РОЛЕЙ У НЕКООПЕРАТИВНІЙ КОМУНІКАТИВНІЙ СИТУАЦІЇ «БЕСІДА ДРУЗІВ»	84
Nabokova D.O., Nabokova I.Yu. ADMINISTERING ASSESSMENT	85
Найдіна Є.С. КОМІЧНИЙ ПЕРСОНАЖ ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ ГУМОРИСТИЧНОГО НАРАТИВУ	87
Ольховська А.С. КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ, НАБУТИХ СТУДЕНТАМИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА»	88
Онiщенко Н.А. ЕПТОНИМИ О. ВАЙЛДА В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ: ЕКОЛІНГВІСТИЧНИЙ ПІДХІД	90
Остапченко В.О. ЛЕКСИЧНІ ІНДИКАТОРИ ІМПЛІКАТИВ У ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ Р.М. РІЛЬКЕ	92
Павлюк Х.Т. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>FEAR</i> У РОМАНІ-АНТИУТОПІЇ ВЕРОНІКИ РОТ “DIVERGENT”	93